

ПОДАТКОВИЙ ТИСК НА ЕКОНОМІКУ ДЕРЖАВИ У 2015-2017 РОКАХ

З часу виникнення ринкових відносин податки стали одним з головних чинників державного впливу на економіку країни, адже саме вони акумулюють кошти з різних рівнів бюджетів для забезпечення виконання державою своїх функцій та завдань. Сума усіх податків в країні на різних рівнях починаючи з підприємства та закінчуючи країною в цілому й визначає величину податкового тиску або податкового навантаження на країну. Саме цей показник впливає на загальний економічний розвиток, ділову активність окремих членів господарювання, привабливість для інвесторів тощо. А також, він формує умови соціального, фінансового та економічного розвитку.

В Україні налічується чимало проблем в системі оподаткування і однією з найголовніших є саме високий рівень податкового тиску, який зменшує економічну активність, слугує вагомою причиною зростання обсягів переміщення капіталу закордон, негативно впливає на рівень росту валового внутрішнього продукту, а також призводить до зросту тіньової економіки та поширення випадків ухилення від сплати податків. Через це виникає гостра необхідність в знаходженні оптимального рівня податкового навантаження.

Для того щоб простежити зміну в податковому навантаженні країни треба чітко розуміти зміст та послідовність визначення цього поняття. В загальному розумінні, податковий тиск – це питома вага усіх податкових платежів за певний час (фінансовий рік) у величині валового доходу платника податків.[1, с.121]Послідовність визначення податкового навантаження:

- аналіз чинного законодавства щодо суб'єктів та об'єктів оподаткування та їх систематизація;
- аналіз та класифікація податків із визначенням їх платників;
- класифікація суми сплачених податків за суб'єктами оподаткування;
- аналіз та визначення загальної суми податкових платежів, що сплачуються різними суб'єктами оподаткування;
- аналіз і визначення рівня податкового навантаження на економіку [2, с. 115].

Перед тим як знайти показник загальнооекономічного податкового тиску, необхідно проаналізувати загальні макроекономічні показники

країни, такі як податкові надходження до бюджету та рівень ВВП. Згідно статистичним даним, розмір податкового надходження до державного бюджету України складав : у 2015 році – 507636 млн. грн., 2016 році – 650 782 млн. грн., та у 2017 році – 828159 млн. грн. [3] З кожним роком розмір надходжень значно збільшувався, адже в період з 2015 по 2017 рік загальний обсяг змінився на 507 638 млн. грн., тобто майже на 100 %. Що до рівня ВВП в Україні, то за 2015 рік він склав 1 979 458 млн. грн., за 2016 – 2 383 182 млн. грн. та за 2017 – 2 982 920 млн. грн. [4] За цим показником ми бачимо також зростаючу тенденцію, так зміна з 2015 по 2016 рік склала 403 724 млн. грн., а в період з 2016 по 2017 рік 599 783 млн. грн., тобто збільшення рівня ВВП за два роки становить 66,4%.

Згідно даним представленим вище, ми можемо поррахувати рівень податкового навантаження за кожним роком. Так для 2015 року він складав 25,6 %, 2016 року – 27,3% та за 2017 рік – 32 %. З кожним роком відбувається незначне зростання цього відсотку, так у 2016 році на 1,7%, а у 2017 році на 4,7% у порівнянні з минулим роком. Якщо ж проаналізувати бюджет України на 2018 рік, можна зробити висновок, що показник податкового тиску буде збільшуватися ще більше. Найбільше від нього постраждають малі та середні підприємства, адже державні фіскальні служби планують отримати надходження з податку на прибуток на 15 млрд. грн більше ніж за 2017 рік.

Через всі ці зміни, податкове навантаження потребує оптимізації для якого потрібне:

1. Зменшення податкового навантаження на суб'єкти оподаткування завдяки поступовому зниженню податкових ставок та розширення баз їх оподаткування. Зростання надходжень до бюджету має здійснюватись шляхом збільшення платників податків та розширення податкової бази.

2. Збільшення податкової бази доцільно проводити із значної кількості ефективних податків.

3. Покращення системи податкового адміністрування податків та зборів, забезпечення її прозорості.

4. Помірне зниження і рівномірність розподілу податкового навантаження між платниками залежно від виду діяльності.

5. Вдосконалення систем податкового контролю, які запобігали б ухиленню платниками сплати податкових платежів.

6. Зменшення та ефективне використання податкових пільг, які дуже часто лобіюють інтереси зацікавлених осіб. Зниження загальної кількості податкових пільг сприятиме формуванню справедливої податкової системи.

7. Створення умов для активізації інвестиційних та інноваційних процесів у пріоритетних галузях економіки. Збільшення кількості інвестицій у господарську діяльність підприємств розширить масштаби їх діяльності та доходи суб'єктів господарювання. Зростання доходів призведе до збільшення ВВП ізменшення податкового навантаження [5].

Література

1. Оксфордський толковий словник. – М. : Весь Світ, 1997. –496 с.
2. Оподаткування в Україні : [навч. посіб.] / Н.М. Деєва, Н.І. Редіна, Т.О. Дулік [та ін.] ; за ред. Н.І. Редіної. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 544 с.
3. Основні показники економічного розвитку [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://costua.com/budget/revenue/pension/>.
4. Валовий внутрішній продукт [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://index.minfin.com.ua/economy/gdp/>
5. Червінська О.С. Аналіз податкового навантаження в Україні та шляхи його оптимізації / О.С. Червінська, О.В. Коваль // Науковий вісник НЛТУ України. – 2014. – Вип. 24.6. – С. 307–313 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/nvnlntu_2014_24.6_49.pdf